

**Вищий навчальний заклад «Приватне акціонерне товариство
«Львівський інститут менеджменту»
Кафедра менеджменту та міжнародного бізнесу**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ БІЗНЕСУ»

рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський) рівень</u>
галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u>
освітньо-професійна програма	<u>«Менеджмент організацій і адміністрування»</u>
кількість кредитів ЄКТС	<u>3.5 (105 год.)</u>
форма навчання	<u>очна (денна), заочна</u>
компонент освітньо-професійної програми	<u>вибіркова</u>
цикл підготовки	<u>професійний</u>
мова викладання	<u>українська</u>

Керівник курсу:

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, вчене звання	Думич Наталія Богданівна, кандидат економічних наук
Контактний телефон	+3 8 097-991-96-21
E-mail:	nataliadumychlviv@ukr.net
Адреса викладання дисципліни	вул. Ліська, 16, м. Львів, 79018 кафедра менеджменту та міжнародного бізнесу Львівський інститут менеджменту
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	менеджменту та міжнародного бізнесу
Графік консультацій	згідно графіку консультацій

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни (модуля)

Кількість кредитів 3.5/ 105 год., із них:

Лекції (год.) – 26

Семінарські заняття (год.) –

Практичні заняття (год.) – 26

Самостійна робота (год.) – 53

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

Вибіркова дисципліна «Управління економічною безпекою бізнесу» спрямована на формування фахових компетенцій у сфері управління економічною

безпекою підприємства шляхом застосування сучасних методів і прийомів, використання інформаційних технологій, найкращого практичного досвіду. Особлива увага приділяється здобуттю практичних навиків ідентифікації загроз економічній безпеці підприємства та розробки інструментарію управління щодо їх попередження та нейтралізації.

Предметом вивчення дисципліни є наукові основи безпеки підприємницької структури; людський фактор у гарантуванні безпеки підприємства; ринкова економіка, конкуренція і безпека підприємництва; загрози, ризики, кризи і конфлікти в діяльності підприємства; система корпоративної безпеки; підходи до гарантування безпеки; функції менеджменту безпеки підприємства; кодекси і методи оперативної роботи із гарантування безпеки підприємства; підготовка менеджерів і спеціалістів з безпеки підприємства; служба безпеки як підсистема організації; менеджмент в основних видах безпеки; економічний аналіз і його суть при вивченні документів у процесі дослідження реального стану ділової активності підприємства; принципи організації контрольних заходів на підприємствах; способи захисту комерційної таємниці, керівників і стаціонарних об'єктів підприємства; – засоби гарантування безпеки на підприємствах; співпраця служби безпеки з правоохоронними органами. – методика проведення контрольних перевірок діяльності різних підрозділів організації.

Мета вивчення дисципліни – полягає в наданні студентам теоретико-методичних основ дослідження економічної безпеки для обґрунтування та реалізації управлінських рішень, підготовка студента до подальшого поглибленого вивчення спеціальних дисциплін.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є

- одержання знань з основоположних принципів побудови та функціонування системи економічної безпеки;
- формування у студентів комплексу знань та умінь для аналітичного опрацювання проблем економічної безпеки на макро- та мезорівні ієрархії управління;
- вироблення навичок самостійного опрацювання нормативно-правової, аналітичної та статистичної інформації, обґрунтування стратегічних рішень щодо зміцнення економічної безпеки держави.

Навчальний контент

№з/п	Теми	Результати навчання
1.	Теоретичні основи національної економічної безпеки	знати: – концептуальні основи національної безпеки України; – складові елементи системи економічної безпеки України; – критерії формування життєво важливих сфер життєдіяльності; – основні об'єкти та суб'єкти забезпечення економічної безпеки; – основні концепції економічної безпеки; – основні підходи до визначення ключових понять
2.	Інституційне забезпечення економічної безпеки держави	
3.	Оцінка рівня економічної безпеки держави	
4.	Інвестиційна безпека держави	
5.	Науково-технологічна безпека держави	
6.	Фінансова безпека держави	
7.	Зовнішньоекономічна безпека	

	держави	(безпека, загроза, система безпеки, забезпечення економічної безпеки);
8.	Виробнича безпека держави	– стадії формування загроз та небезпек;
9.	Енергетична безпека держави	– методичні підходи до оцінки рівня економічної безпеки держави та регіону; – алгоритм моделювання системи безпеки; – основні підходи до забезпечення економічної безпеки; – нормативно-правову базу, що регулює суспільні відносини; ВМІТИ: – визначати вплив факторів зовнішньополітичного середовища на забезпечення економічної безпеки в контексті зародження і переростання кризової ситуації у конфлікт; – визначати та враховувати у практичній діяльності основні тенденції розвитку геополітичного простору та оцінювати їх можливий вплив на економічну безпеку України; – використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізі різних сфер економічної безпеки при виборі та реалізації концептуальних підходів щодо управління національною безпекою; – аналізувати тенденції зміни основних індикаторів економічної безпеки, формувати базу даних для оцінки рівня економічної безпеки держави загалом та у розрізі окремих складових; – застосовувати методичні підходи до оцінки рівня економічної безпеки на макро- та мезорівні ієрархії управління; – застосовувати методи державного управління в умовах реальних загроз національній безпеці внаслідок недотримання (невиконання) норм міжнародного права суб'єктами міжнародних відносин та у сфері попередження та врегулювання конфліктів; – на основі моніторингу та аналізу діяльності органів влади пропонувати організаційно-правові засоби підвищення ефективності діяльності управлінських структур, у тому числі сил забезпечення економічної безпеки. – пропонувати організаційно-правові заходи підвищення ефективності діяльності органів державної влади у сфері забезпечення економічної безпеки; – розробляти пропозиції щодо визначення стратегічних цілей і завдань розвитку території, галузі на основі результатів системного аналізу соціально-економічного стану розвитку держави, застосовуючи методики визначення певних показників.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Навчальна та робоча програми.
2. Навчальний посібник, підручник, курс лекцій, презентації.
3. Методичні рекомендації до семінарських занять із курсу.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.

5.Завдання для контрольних (модульних) робіт та питання на іспит.

Компетентності та результати навчання згідно ОПП, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна компетентність:

ІК: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 02. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 03. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності:

СК 01. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК 02. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК 04. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК 09. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

Програмні результати навчання:

ПРН 01. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 02. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН 03. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПРН 04. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН 05. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН 06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 08. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.

ПРН 09. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН 15. Здатність застосовувати принципи, підходи та методи управління формуванням та використанням потенціалу підприємства.

ПРН 16. Здатність забезпечувати діяльність у міжнародному правовому полі.

ПРН 17. Здатність забезпечувати ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства, аналізувати ситуацію на світовому ринку.

Політика оцінювання

Політика оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється з дотриманням принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи слід здавати у зазначені терміни. За порушення термінів здачі завдань знижується бал. Перескладання модулів відбувається із дозволу навчального відділу за наявності поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування).

Політика щодо академічної доброчесності. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25 %. Списування під час підсумкового контролю та заліку заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. За відвідування 1 лекції / 1 практичного заняття нараховується 1 бал. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно із погодженням викладача, у цьому випадку за відвідування лекційних та практичних занять бали нараховуються за результатами тестування по темі лекції / практичного заняття.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: базові знання з дисциплін: «Охорона праці в галузі», «Ділова іноземна мова», «Менеджмент організацій», «Інформаційні системи і технології в управлінні організацією», що необхідні для опанування компетентностями.

Постреквізити: знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни, будуть використовуватись при опануванні навчальних дисциплін: «Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України», «Оцінка та оптимізація ризиків», «Міжнародне право», «Управління конкурентоспроможністю», а також при проходженні переддипломної практики та написанні кваліфікаційної магістерської роботи.

Рекомендована література

Базова

1. Алькема В. Г., Літвін Н. М., Кириченко О. С. Економічна безпека інноваційного підприємства : навч. посіб. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2015. 320 с.

2. Бабець І. Г. Зовнішньоекономічна безпека регіонів України в умовах співробітництва з країнами ЄС: теоретико-методологічні та прикладні аспекти : монографія. Львів : ПАІС, 2011. 400 с.
3. Енергетична безпека України 2020: виклики, можливості, сценарії. Аналітична записка / Український інститут публічної політики // [Електронний ресурс]. URL: <http://ua-energy.org/post/13066>.
4. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва: навч. посіб./ Г. В. Соломіна. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.
5. Кавун С. В., Пилипенко А. А., Репко Д. О. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі консолідації інформації : навч. посіб. Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. 264 с.
6. Небава М. І., Міронова Ю. В. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2017. 73 с.
7. Отенко І. П., Іващенко Г. А., Воронков Д. К. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. 262 с.
8. Подольчак Н. Ю., Карковська В. Я. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 267 с.
9. Сухоруков А. Теоретико-методологічний підхід до інтегральної оцінки та регулювання рівня економічної безпеки держави. *Банківська справа*. 2011. №4. С. 13-32.
10. Сухоруков А. І., Мошенський С. З., Петрук О. М. Національна економічна безпека : навч. посібник; за ред. А.І.Сухорукова. Житомир: Рута, 2010. 384 с.

Допоміжна

1. Бабець І. Г. Методичні підходи до оцінки рівня зовнішньоекономічної безпеки регіонів України. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2010. №2. С. 111-119.
2. Бабець І. Г. Напрями посилення науково-технологічної безпеки регіону в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2011. Вип. 1. 300 с., С.19-29.
3. Варналій З. С., Живко З. Б. Детінізація економіки як чинник розвитку підприємництва. *Стратегічні пріоритети*. № 4 (29). 2013. С. 29-37.
4. Виклики для енергетичної безпеки України. Сучасний стан – 2010. / Міжнародний центр перспективних досліджень // [Електронний ресурс]. URL: http://www.icps.com.ua/files/articles/58/24/Energy_Strategy_UKR.pdf.
5. Власюк О. С. Зовнішні загрози економічній безпеці України та шляхи їх подолання. *Проблеми підвищення ефективності функціонування підприємств різних форм власності : сб. науч. тр.* Вып. 3, Т. 2 / НАН України. Ин-т економіки пром-сти; редкол.: И.П.Булеев (отв.ред) и др. Донецк, 2010. 396 с., С.3-11.

6. Гуменюк А. М. Безпека структурно-інституціональної трансформації економіки регіону: теоретичні основи та прикладні аспекти : монографія. Київ : НІСД, 2013. 468 с.
7. Економічна безпека держави, суб'єктів господарювання та тіньова економіка: монографія / [В. К. Васенко, Л. А. Пуш, І. П. Шульга та ін.]; за заг. ред. В. К. Васенка. Черкаси : Маклауг, 2010. 367 с.
8. Економічна безпека України в умовах глобалізаційних викликів [текст] : монографія / [А. А. Мазаракі, О. П. Корольчук, Т. М. Мельник та ін.]; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київськ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. 718 с.
9. Ігнащенко В. Енергетична безпека держави: «нетрадиційні» підходи. *Дзеркало тижня. Україна*. №10, 18 березня 2011.
10. Ляш О. І. Трансформація системи соціальної безпеки України: регіональний вимір : монографія. Львів : ПАІС, 2012. 592 с.
11. Ткач В. О. Механізм формування економічної безпеки країни : монографія. Дніпропетровськ : ДНУ, 2010. 271 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт верховної ради України. URL: zakon.rada.gov.ua – база даних законодавства України.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua